

... i el barri més oblidat

També el barri xinès de Girona, ara a punt de rehabilitar, desapareixerà envoltat de glòria literària. Els escriptors de sempre l'havien trepitjat de dia o de nit i van deixar constància de les seves impressions. Prudenci Bertrana el va descriure a les novel·les *Josafat* i *El vagabund* i hi va ambientar l'acció del drama *Neu de tot l'any*. Josep M. de Sagarra en féu un viu retrat a la novel·la *All i salobre* i Josep Pla conta, a *El quadern gris*, les escapades que hi feia quan era intern als Maristes. Miquel de Palol tampoc no podia deixar de parlar-ne a *Girona i jo*. Rafael Gay de Montellà el converteix en escenari d'alguns episodis de *Girona 1900*.

Però també hi ha una descripció literària del barri generalment oblidada: la del doctor Josep Roig i Raventós, metge pediatre, humanista i novel·lista nascut a Sitges l'any 1883, vinculat a Girona a través de la vila de Blanes, on sojornà durant quaranta estius i on convisqué amb Ruyra, Junceda i

tota la colla de la revista *Recull*. Roig i Raventós, amic de Carner des de la infantesa, va publicar una vintena de títols de narrativa, en part traduïda al francès, a l'anglès i a l'italià. La novel·la més coneguda és *L'ermità Maurici* (1923), amb l'acció situada a la Costa Brava, però és a l'obra *Esbarzer* (1929) on es troba la descripció massa desconeguda del barri xinès gironí:

«Era un carrer estret, propici a la fosca, la humitat i el vici. Era un carrer que es veia que tenia la consciència fosca i que s'amagava les turpituds en la penombra i l'estretor de les cases altes. De cap a cap del carrer curt no es veien altres botigues que tres tavernes sòrdides, on la sentor de l'aiguardent, la fortor del fum del tabac i els perfums ordinaris que gastaven les dones es barrejaven en l'aire tèrbol. No hi havia altres veïns que les prostitutes de la ciutat antiga, acoblades en aquell barri trist, fosc, abandonat, vell i brut, on esclataven les rialles i les cançons de les dones marcides pel tedi de la vida reclosa i pel cansament del vici. Eren les set del vespre. El cel es daurava amb la posta, els núvols rutilants passaven per damunt de les bel·leses arquitectòniques que ostentaven els tres estils: la robustesa romànica de Sant Pere de Galligants, l'elegància gòtica del cloquer de Sant Feliu i la majestat renaixentista del campanar de la Seu augusta. Les batallades de les hores se sentien caure damunt de tota la ciutat com una veu del cel. ¡Quina pena feien aquelles batallades sonores, castes i conselleres, que entraven amb passes de gegant dins del barri de les desventurades meretrius, presoneres de llurs vides incertes!»

A Roig i Raventós el perdí sovint l'excés de moralisme; el paràgraf transcrit n'és una mostra palpable. La seva és una veu distinta en el concert de records literaris d'un indret que cadascú veia amb uns ulls diferents. Amb totes les percepcions juntes i sovint enfrontades es pot articular el *puzzle* d'un nucli urbà contradictori que a hores d'ara és a punt d'extingir-se per sempre.

Josep Roig i Raventós (1883-1966), en un retrat de Ferran Callicó.

NARCÍS JORDI ARAGÓ